

กฎหมายที่ใช้บังคับกับละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ

นางสาว ฉายลักษณ์ ฝิ่งคะเปาระ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-564-7

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE APPLICABLE LAW OF THE WRONGFUL ACT IN THE ASPECT
OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW**

Miss Chailak Pirungkapourah

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-564-7

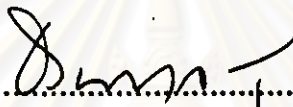
แบบพิมพ์หน้าอนุมัติภาษาไทย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : กฎหมายที่ใช้บังคับกับละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ

โดย : นางสาวอวยลักษณ์ ธีรังคะเปาระ

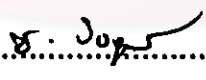
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัณฑิตานนท์

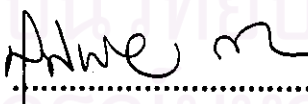
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทนิติศาสตร์

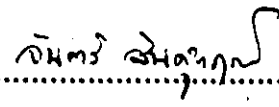

.....คณะบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์รองทอง จันทร์วางศุ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์คณิง ภาไชย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัณฑิตานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา-สายสุนทร)

.....กรรมการ
(อาจารย์จันตรี สินศุภฤกษ์)

นายลักษณะ มิรังคะเปาระ : กฎหมายที่ใช้บังคับกับละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ (THE APPLICABLE LAW OF THE WRONGFUL ACT IN THE ASPECT OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.ชุมพร บัจจุสนามนท์, 313 หน้า. ISBN 974-334-564-7

ปัญหาเรื่องการหากฎหมายมาใช้บังคับกับคดีละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ เป็นเรื่องที่สังกัดอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล และเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากทางหลักวิชา ประกอบกับเรื่องนี้ไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควรในประเทศไทย ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่าไม่ค่อยมีข้อพิพาทในปัญหาเรื่องนี้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลมากนัก แต่ในปัจจุบันการสื่อสารคมนาคมระหว่างประเทศมีความเจริญก้าวหน้ามาก การติดต่อระหว่างคนชาติของรัฐต่างๆจึงเป็นไปได้ง่ายและสะดวกขึ้น ทำให้โอกาสที่จะเกิดปัญหาในเรื่องนี้ขึ้นมีความเป็นไปได้สูง ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ.2481 มาตรา 15 ที่กำหนดให้ใช้หลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดเกิดขึ้นเป็นหลักในการหากฎหมายมาใช้บังคับกับละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ ยังไม่เคยมีการปรับปรุงแก้ไข ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้บังคับกับละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศของประเทศไทย ว่าเป็นหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม และเพียงพอต่อภาวะการณ์ในปัจจุบันแค่ไหนเพียงไร ควรจะแก้ไขหลักเกณฑ์นี้ไปในแนวทางใด

สำหรับวิธีการดำเนินการค้นคว้านั้น มุ่งเน้นไปในแนวที่พยายามหาหลักเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้บังคับของต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับเรื่องนี้มาวิเคราะห์ให้มากที่สุดเท่าที่จะค้นคว้าได้ เพื่อที่จะได้รู้และเข้าใจในหลักเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้บังคับกับละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ ตามแบบสากลซึ่งเป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศ และนำมาเป็นแนวทางสำหรับประเทศไทยที่จะนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในลักษณะนี้ให้มีความเป็นธรรมแก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....นายลักษณะ มิรังคะเปาระ.....
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อ. ชุมพร.....
ปีการศึกษา.....2542.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

CHAILAK PIRUNGKAPOURAH : THE APPLICABLE LAW OF THE WRONGFUL
ACT IN THE ASPECT OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW. THESIS ADVISOR:
ASSO.PROF.CHUMPORN PACHUSANOND,Ph.D.313 pp. ISBN 974-334-564-7

The problem of The Applicable Law of International Wrongful Act is closely linked to Private International Law. It is a complicated topic which has not received sufficient attention in Thailand. This may due to the decisions related thereto. However, at present there is increasing contact between the citizens of different countries and this link is facilitated by improved communications between Thai and foreigners. But The Choice of Law Act B.E.2481 which provided in the section 15 that the law of place of tort was the applicable law has not reviewed and revised to be in line with changed social.

These elements have induced this thesis aims to studied and analyzed the applicable law of the wrongful act in the aspect of Private International Law and which way that it should be amended for the appropriate and sufficient principle.

The methodology adopted is directed at finding a suitable model for International Choice of Law rule for Tort on this matter. It is aimed to providing the greatest understanding and concerning The Applicable Law of International Tort which is widely accepted outside Thailand. Consequently, trend for accept these rules and supplement national law to ensure greater justice in the law and practice as well.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อบัณฑิต นายสัมพันธ์ สมบัติเมฆะ
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ว. ป.อ.จ.
ปีการศึกษา.....2542.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง กฎหมายที่ใช้บังคับกับละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความสามารถของบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้

ในเบื้องต้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ปัจจุบันนท์ เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำปรึกษาตลอดจนคำแนะนำอันมีคุณค่า และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เขียนมาโดยตลอด ท่านศาสตราจารย์ คณิง ภาไชย ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนาจิตรา-สายสุนทร และท่านอาจารย์ จันตรี สิ้นสุภฤกษ์ ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้คำแนะนำและแนวทางในการปรับปรุงทั้งทางด้านรูปแบบและเนื้อหา ตลอดจนชี้แนะประเด็นต่างๆอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้พิพากษาและผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ทุกท่าน ที่ได้ให้โอกาสและให้ความอนุเคราะห์ในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ คุณพิตะวัน ศรีสิงห์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการค้นคว้าเอกสารต่างๆ สำหรับการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อบิดา มารดา และขอบคุณน้องๆ ทุกคนในครอบครัว รวมทั้งคุณทองคำ ตุลาพงษ์ และคุณสุคนธ์ ตุลาพงษ์ ที่คอยให้ความสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณ คุณประพิร์ อภิชาติสกุล คุณกาญจนาภรณ์ อินปันดี คุณวันวิสาข์ สิริทวีเนติ และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ชายลักษณะ ฝิ่งคะเปาระ

พฤษภาคม 2543

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	21
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	21
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	22
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย	23
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย	24
2 การศึกษาการบัญญัติหลักเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้บังคับกับละเมิด ที่มีลักษณะระหว่างประเทศ	25
2.1 วัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงกรอบความคิดที่นำมาใช้เป็นฐานในการพิจารณา หลักเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้บังคับ	25
2.2 ประเภทของการบัญญัติหลักเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้บังคับ	30
2.2.1 หลักความแน่นอน (Certainty)	30
ก. ความหมาย	30
ข. ข้อดีและข้อบกพร่องของหลักความแน่นอน	31
ค. แนวทางปฏิบัติที่สะท้อนให้เห็นถึงการนำหลักความแน่นอนมาใช้เพื่อ กำหนดกฎเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้บังคับ	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.2.2 หลักความยืดหยุ่น (Flexibility)	40
ก. ความหมาย	40
ข. ข้อดีและข้อบกพร่องของหลักความยืดหยุ่น	40
ค. แนวทางปฏิบัติที่สะท้อนให้เห็นถึงการนำหลักความยืดหยุ่นมาใช้เพื่อ กฎเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้บังคับ	42
2.2.3 ความสัมพันธ์ของหลักความแน่นอนและหลักความยืดหยุ่น	44
3 หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสากลเกี่ยวกับการหากฎหมายมาใช้บังคับกับละเมิดที่มี ลักษณะระหว่างประเทศ	47
3.1 หลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดได้เกิดขึ้น (Lex loci delicti)	52
3.1.1 ที่มาและความสำคัญของการนำหลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิด เกิดขึ้นมาใช้บังคับ	53
3.1.2 การกำหนดสถานที่ที่การละเมิดได้เกิดขึ้น (Locus delicti)	60
3.1.2.ก ปัญหาที่เกิดจากความหลากหลายของสถานที่ที่การละเมิด ได้เกิดขึ้น	61
3.1.2.ข วิธีการกำหนดสถานที่ที่การละเมิดได้เกิดขึ้นในกรณีที่มีความหลาก หลายของสถานที่เกิดละเมิด	68
2. สถานที่ซึ่งได้มีการกระทำอันเป็นการละเมิด (The place of conduct)	68
ก. มูลเหตุที่ใช้วิธีการนี้	68
ข. หลักเกณฑ์ที่ใช้กำหนดว่าได้มีการกระทำเกิดขึ้น	71
(1) การกระทำละเมิดทั้งหมดต้องเกิดภายในเขต อำนาจรัฐ	71
(2) การกระทำสุดท้ายที่จะทำให้เป็นละเมิด	72
(3) การกระทำที่เป็นสาเหตุในการฟ้องคดี	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ค. ข้อดีในการใช้สถานที่ที่ได้มีการกระทำเกิดขึ้น	75
ง. ข้อบกพร่องในการใช้สถานที่ที่ได้มีการกระทำเกิดขึ้น	75
2. สถานที่ซึ่งได้รับความเสียหายจากการทำละเมิด	
(Place of injure)	77
ก. มูลเหตุที่ใช้วิธีการนี้	77
ข. ข้อดีในการใช้สถานที่ซึ่งได้รับความเสียหาย	80
ค. ข้อบกพร่องการใช้สถานที่ซึ่งได้รับความเสียหาย	81
3. สถานที่ซึ่งคู่กรณีตกลงเลือก(Election)	82
ก. มูลเหตุที่ใช้วิธีการนี้	82
ข. ข้อดีในการใช้สถานที่ซึ่งคู่กรณีตกลงเลือก	83
ค. ข้อบกพร่องในการใช้สถานที่ซึ่งคู่กรณีตกลงเลือก	83
4. สถานที่ซึ่งมีจุดเกาะเกี่ยวที่สำคัญที่สุด	
(Most significant connection)	86
ก. มูลเหตุที่ใช้วิธีการนี้	86
ข. ข้อดีในการใช้สถานที่ซึ่งมีจุดเกาะเกี่ยวที่สำคัญที่สุด	88
ค. ข้อบกพร่องในการใช้สถานที่ซึ่งมีจุดเกาะเกี่ยว ที่สำคัญที่สุด	89
5. การกำหนดสถานที่เกิดละเมิดโดยพิจารณาตามประเภท ของคดีละเมิดที่เกิดขึ้น	90
3.1.3 ข้อดีในการใช้หลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดได้เกิดขึ้น	93
3.1.3.ก การใช้หลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดเกิดขึ้น สอดคล้องกับ อำนาจอธิปไตยของรัฐ	94
3.1.3.ข การใช้หลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดเกิดขึ้น มีความ แน่นอนและมีความเป็นเอกภาพ	95
3.1.3.ค การใช้หลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดเกิดขึ้น เป็นการ คุ้มครองความคาดหมายของคู่กรณี	97

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.1.4 ข้อจำกัดในการใช้หลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดได้เกิดขึ้น	98
3.1.4.ก หลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดได้เกิดขึ้น ไม่สามารถนำมาใช้ได้ในทุกกรณี	98
3.1.4.ข หลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดได้เกิดขึ้น มีความไม่แน่นอนในผลแห่งคดี	102
3.1.4.ค หลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดได้เกิดขึ้น ขัดต่อนโยบายหรือผลประโยชน์ของรัฐในบางกรณี	103
3.2 การแก้ไขข้อบกพร่องของหลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดได้เกิดขึ้น	109
3.2.1 หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี (Lex fori).....	110
3.2.1.ก ที่มาของการใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี	111
3.2.1.ข ข้อดีของการใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี	111
1. การใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี ก่อให้เกิดความแน่นอน	112
2. การใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี ทำให้ง่ายต่อการนำมาใช้บังคับ	112
3. การใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี มีความสอดคล้องกับผลประโยชน์ของรัฐ	113
4. การใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี ทำให้สามารถบังคับตามคำพิพากษาได้	113
5. การใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี สามารถสร้างความเหมาะสมในแต่ละคดี	114
3.2.1.ค ข้อบกพร่องของการใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี	114
1. การใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพและเป็นการสนับสนุนหลักการเลือกศาล (Forum shopping)	115

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

2. การใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี เพื่อหากกฎหมายมาใช้บังคับกับคดีละเมิด มีลักษณะที่ยึดติดกับแนวทางในการดำเนินคดีของศาลที่พิจารณาคดีมากเกินไป	115
3. การใช้หลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดี ทำให้กฎหมายที่นำมาปรับใช้ไม่มีความสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงในคดีละเมิดอย่างแท้จริง	116
3.2.4 การนำหลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดีและหลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดได้เกิดขึ้นมาผสมผสานกัน (Lex loci delicti & Lex fori , Double actionability)	116
3.2.2.ก ที่มาของการนำหลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดีและหลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดเกิดขึ้นมาใช้ประกอบกัน	117
3.2.2.ข ข้อดีของการนำหลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดีและหลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดเกิดขึ้นมาใช้ประกอบกัน	119
1. ทำให้เกิดความยืดหยุ่น	120
3.2.2.ค ข้อบกพร่องของการนำหลักกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดีและหลักกฎหมายแห่งถิ่นที่การละเมิดเกิดขึ้นมาใช้ประกอบกัน	120
1. การใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นการจำกัดเฉพาะกรณีละเมิดที่เกิดในต่างประเทศเท่านั้น	121
2. การใช้หลักเกณฑ์นี้ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพ และเป็น การสนับสนุนหลักการเลือกศาล	121
3. การใช้หลักเกณฑ์นี้ทำให้ขาดความแน่นอน	122
4. การใช้หลักเกณฑ์นี้ทำให้ไม่เป็นธรรม	124
3.2.3 หลักกฎหมายที่เหมาะสมหรือหลักกฎหมายที่คู่กรณีเลือก (Proper law) ...	124
3.2.3.ก ความเป็นมาในการใช้หลักกฎหมายที่เหมาะสม	124
3.2.3.ข การวิเคราะห์ถึงผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับคดี	127

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2.3.ค	ข้อดีของการใช้หลักกฎหมายที่เหมาะสม 135
1.	การใช้หลักกฎหมายที่เหมาะสม ก่อให้เกิดความยืดหยุ่น ในการหากฎหมายมาใช้บังคับ 135
2.	การใช้หลักกฎหมายที่เหมาะสม สร้างความเป็นธรรมเฉพาะ กรณีให้เกิดขึ้นได้ 136
3.2.3.ง	ข้อโต้แย้งในการใช้หลักกฎหมายที่เหมาะสม 138
1.	การใช้หลักกฎหมายที่เหมาะสม ทำให้หลักเกณฑ์ในการ หากฎหมายมาใช้บังคับไม่มีความแน่นอน 138
2.	ปัญหาที่เกิดจากคู่กรณีไม่แสดงเจตนาในการเลือกกฎหมาย... 140
4	การเลือกกฎหมายมาใช้บังคับกับคดีละเมิดที่มีองค์ประกอบพัวพันกับต่างประเทศ ในประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ 142
4.3	กรณีที่เกิดคดีละเมิดมีลักษณะระหว่างประเทศที่มีประเด็นความซับซ้อนของ กฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง (complicated factor) 144
4.1.2	หลักในการเลือกกฎหมายมาใช้บังคับกับบุคคลฝ่ายที่สามที่เข้ามาเป็น โจทก์ในคดีละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ 144
4.1.1.ก	กรณีการฟ้องคดีอันเนื่องมาจากความตาย 146
4.1.1.ข	กรณีที่ขณะฟ้องคดีผู้เสียหายถึงแก่ความตาย 152
4.1.1.ค	กรณีที่มอบอำนาจให้บุคคลฝ่ายที่สามฟ้องคดีแทน 156
4.1.1.ง	กรณีที่ผู้รับประกันเข้าสวมสิทธิของผู้เอาประกัน 158
4.1.3	หลักในการเลือกกฎหมายมาใช้บังคับบุคคลฝ่ายที่สามที่เข้ามาเป็น จำเลยร่วมในคดีละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ 159
4.1.2.ก	กรณีจำเลยที่ต้องรับผิดชอบในการกระทำของบุคคลอื่น 161
1.	ความรับผิดชอบอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในครอบครัว 163
2.	ความรับผิดชอบอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในทางธุรกิจการค้า... 165

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.1.2.๑	การกล่าวอ้างเรื่องการปลอดจากการบังคับตามกฎหมาย 171
1.	การกล่าวอ้างเรื่องการปลอดจากการบังคับตามกฎหมาย เนื่องจากคู่กรณีมีความสัมพันธ์ในทางครอบครัว 172
2.	การกล่าวอ้างเรื่องการปลอดจากการบังคับตามกฎหมาย เนื่องจากคู่กรณีมีความสัมพันธ์ในกรณีอื่นระหว่าง ผู้กระทำละเมิดและผู้เสียหาย 176
4.1.2.๒	กรณีที่ขณะฟ้องคดีจำเลยซึ่งเป็นผู้กระทำผิดถึงแก่ความตาย..... 180
4.1.2.๓	กรณีที่โจทก์ฟ้องผู้รับประกันภัยในฐานะจำเลยโดยตรง 184
4.1.3	หลักเกณฑ์ในการเลือกกฎหมายมาใช้บังคับกรณีที่มีการ ร่วมกันทำละเมิด 188
4.2	ข้อจำกัดในการฟ้องคดีในทางละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศชั้นสูง
การพิจารณาของศาล 191	
4.2.1	กรณีที่ขัดต่อหลักกฎหมายว่าด้วยความสงบเรียบร้อยและ ศีลธรรมอันดีของประชาชน 192
4.2.2	กรณีที่ขัดต่อหลักกฎหมายในเรื่องละเมิด 196
4.2.3	กรณีมีข้อกำหนดในสัญญาจำกัดความรับผิดในเรื่องละเมิด (Exemption clause) 198
4.3	การขัดกันแห่งกฎหมายในเรื่องการชดเชยค่าสินไหมทดแทน 207
4.3.1	ค่าเสียหาย (Damages) 210
4.3.1.๑	ค่าเสียหายหลักและค่าเสียหายที่อยู่นอกเหนือ ความคาดหมายของผู้กระทำละเมิด 210
4.3.1.๒	หน้าที่ในการบรรเทาความเสียหาย 213
4.3.1.๓	การจำกัดจำนวนเงินในการเรียกค่าเสียหาย..... 215
4.3.1.๔	รูปแบบของค่าเสียหาย..... 219
4.3.1.๕	การกำหนดจำนวนค่าเสียหาย..... 221
4.3.1.๖	การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนของค่าเสียหาย..... 223

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.3.2 การเยียวยาความเสียหายที่ได้รับจากการทำละเมิด โดยวิธีอื่น (Remedies)	226
5 การศึกษากฎหมายเปรียบเทียบเกี่ยวกับกฎหมายที่นำมาใช้กับการละเมิดที่มี ลักษณะระหว่างประเทศ และสถานะของกฎหมายไทยในปัจจุบัน	229
5.2 การศึกษากฎหมายเปรียบเทียบในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมายที่นำมาใช้ กับการละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ	231
5.1.1 กรณีทั่วไป	231
5.1.1.ก วิธีการหากกฎหมายมาใช้บังคับกับคดีละเมิดใน ประเทศกลุ่มคอมมอนลอร์	232
1. วิธีการหากกฎหมายมาใช้บังคับของประเทศอังกฤษ	233
ก. พัฒนาการของหลักเกณฑ์ในการหากกฎหมายมาใช้กับ การละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ	234
ข. หลักเกณฑ์ในการหากกฎหมายมาใช้กับคดีละเมิด ที่มีลักษณะระหว่างประเทศในปัจจุบัน	241
2. วิธีการหากกฎหมายมาใช้บังคับของประเทศอเมริกา	247
ก. พัฒนาการของหลักเกณฑ์ในการหากกฎหมายมาใช้กับ การละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ	247
ข. หลักเกณฑ์ในการหากกฎหมายมาใช้กับคดีละเมิด ที่มีลักษณะระหว่างประเทศในปัจจุบัน	251
3. วิธีการหากกฎหมายมาใช้บังคับของประเทศออสเตรเลีย	254
ก. พัฒนาการของหลักเกณฑ์ในการหากกฎหมายมาใช้กับ การละเมิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศ	255
ข. หลักเกณฑ์ในการหากกฎหมายมาใช้กับคดีละเมิด ที่มีลักษณะระหว่างประเทศในปัจจุบัน	257

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

5.1.1.๑	วิธีการหากฎหมายมาใช้บังคับกับคดีละเมิดในประเทศกลุ่ม ที่ให้ระบบประมวล	258
5.1.2	กรณีอนุสัญญาเป็นพิเศษ	264
	- อนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศแมนกคดีบุคคล (Hague convention on private international law)	
	(1) The convention on the law applicable to traffic accidents of 1971...	267
	1. ขอบเขตในการใช้บังคับ	267
	2. หลักเกณฑ์ในการเลือกกฎหมายมาใช้บังคับ	268
	ก. กรณีทั่วไป	268
	ข. กรณีพิเศษ	268
	(2) The convention on the law applicable to product liability of 1972...	271
	1. ขอบเขตในการใช้บังคับ	272
	2. หลักเกณฑ์ในการเลือกกฎหมายมาใช้บังคับ	275
	ก. กรณีทั่วไป	275
	ข. กรณีพิเศษ	275
5.2	สถานะของกฎหมายไทยในปัจจุบัน	276
5.2.1	หลักเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้กับคดีละเมิดที่มีองค์ประกอบพัวพัน กับต่างประเทศของประเทศไทย	277
	5.2.1.ก อธิปไตยที่กฎหมายไทยได้รับในการบัญญัติกฎหมาย	277
	5.2.1.๑ หลักเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้กับคดีละเมิดตามพระราช บัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ. 2481 มาตรา 15	280
5.2.2	วิจารณ์หลักเกณฑ์ในการหากฎหมายมาใช้กับคดีละเมิดที่มี องค์ประกอบพัวพันกับต่างประเทศของประเทศไทย	285
	5.2.2.ก มาตรา 15 วรรคแรก	286
	5.2.2.๑ มาตรา 15 วรรคสอง	289
	5.2.2.ค มาตรา 15 วรรคสาม	291

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
6 สรูปและเสนอแนะ	294
6.1 ข้อสรุป	294
6.2 ข้อเสนอแนะ	300
รายการอ้างอิง	304
ประวัติผู้วิจัย	313

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย